



Nyhetsbrev

Digitalt Nyhetsbrev Nr 4 - Vecka 31-32, 2020

Svårt ge prognos för närmaste månaderna

Vi Styrande har noga följt informationen från regering och expertmyndigheter kring Coronaviruset. Enligt Folkhälsomyndigheten är det mycket svårt ge en säker prognos för kommande månader. Man uppmanar därför att fortsättningsvis begränsa alla sociala samlingar oavsett antal personer. Vi ser det som angeläget att Par Bricole tar sitt ansvar för att inte i onödan riskera ökad smittspridning.

Grad 3 och Grad 1 ställs in

Våra sammankomster föregås alltid av att ett stort antal Bröder förbereder långt i förväg. Detta innebär att vi Styrande måste ta beslut om vi skall genomföra våra sammankomster c:a två månader innan genomförandet.

Eftersom Folkhälsomyndigheten i dagsläget inte ändrat sina rekommendationer ser vi inget annat alternativ än att ställa in Grad 3 och Grad 1 i september.

Årsmötet 9 september genomförs!

Årsmötet 9:e september kommer att genomföras, fysiskt i Bellmanssalen med stor distans mellan stolarna, samt digitalt för de som väljer det alternativet. Information vad det innebär och hur man gör för att delta digitalt kommer att komma ut två veckor innan årsmötet.

Vi följer Folkhälsomyndighetens råd

Vi styrande kommer nogsamt följa informationen från Folkhälsomyndigheten, för att så fort det är möjligt starta upp verksamheten igen med gradgivningar och sammankomster, något som vi alla bröder ser fram emot.

Klang!

De Styrande Malmö Par Bricole

Fler PB-golftävlingar på gång



Golf är en excellent aktivitet även i dessa tider av fysisk distans. Vi har därför ordnat några extra golfrundor under sommaren i år. Onsdag 29 juli samlades bröder av högre och lägre grader för en runda i trevlig sällskaplighet på Sjöbo GK. Sex man blev vi som med glatt humör och anständigt antal slag tog oss runt denna trevliga bana. Första gången på Sjöbo GK för flera av oss. Dagen erbjöd mycket vind, men de fina och höga trädriddarna utmed varje hål gjorde vinden hanterbar. Glädjande också att vi fick med flera som inte tidigare spelat PB-golf.

Nästa sällskapsgolf är på Bosjökloster GK torsdag 6 augusti kl 13. Också en fin bana. I skrivande stund (31/7) är vi sju anmälda. Som väderprognosen ser ut kan vi hoppas på riktigt skönt golfväder, 23 gr, sol och svag vind. Lovande!

Därefter har vi 6 september vår årliga tävling Den lysande Sällskapsgolfen, där vinnaren blir årets PB Malmö Golfare och får en inskription i vandringspokalen. Hittills har vi 6 anmälda. Vi blir gärna många fler så anmäl er till pb.golf.malmo@gmail.com! Plats tillkännages inom kort.

Svinga lugnt!

Malmö PB Golf, Gunnar Hörnsten o Anders Bergman

En Herre i frack ...

Stefan Leo har precis köpt en nyutkommen skiva i Stöltens skivaffär här i Malmö. Han lånar gärna ut den, eller så kan ni höra den på Youtube på adressen: <https://www.youtube.com/watch?v=iCgnfGjLBkg>

Skämt åsido, denna stenkaka är inspelad 1935 och det är Gösta Ekman d.ä. som sjunger och den är skriven av Johnny Bode och Hasse Ekman. Den kan väl sägas vara allas vår egen signaturmelodi inom PB? Tycker i alla fall Stefan...



Viktigt att se framåt och ta vårt ansvar

Käre Bröder!

Nu har det gått nära ett halvt år sedan pandemin med full kraft, slog till över världen. Många undrade hur detta skulle påverka oss och när allt kommer att bli som vanligt igen. Frågorna finns i hög grad fortfarande kvar!

I viss mån har vi människor börjat att anpassa oss till rådande situation, men hur länge ska vi hålla ut och klara detta? Alla trevligheter som brukar vara noterade i våra almanackor är som bortblåsta och icke genomförbara.

Då är det viktigt att fylla dagarna med positiva, framåtsyftande tankar, samt intressanta och roliga upplevelser. Nu finns ju framför allt Tiden. Läs de där böckerna som väntat så länge i bokhyllan, påta i trädgården, utforska vårt vackra Skåneland och kanske inte minst samt mest angeläget - kontakta dina vänner!

Vid ett besök på Sofieros slott för en tid sedan kunde jag beundra de fantastiska rhododedronbuskarna och då kom jag att tänka på mina egna – kanske blir de lika vackra som dessa nästa år. Alltså fortsätta att se framåt!

Appropå framåt. Efter sommar kommer ju höst, detta är i alla fall säkert! Kanske kan man tillåta sig att hoppas på att PB:s aktiviteter kan komma igång i då, om restriktioner och rekommendationer så tillåter.

Vad vi behöver, för att förgylla vår tillvaro, är att få uppleva Bricoleriets ”muntra och anständiga tidsfördrif”! För att nå dit, krävs att vi alla fram till dess, tar vårt hela och fulla ansvar.

Patric Jakobsson, Emeritus St.M.



Jubilarer Augusti - September

AUGUSTI

08-06: Sune Karlsson, 70 år
08-18: Lars Norén, 85 år
08-31: Anders Samuelsson, 70 år

SEPTEMBER

09-01: Dag Sundewall, 70 år
09-08: Staffan Sjöholm, 75 år
09-12: John Helgesson, 75 år
09-22: Mats Hankell, 70 år
09-24: Olle Hydbom, 70 år
09-25: Anders Andersson, 60 år

Vår förste världsomseglare var en Malmöbo

När man diskuterar vilket som var det första svenska fartyg som seglade jorden runt nämns oftast fregatten Euginies världsomsegling 1851–1853 och ångfregatten Vanadis världsomsegling 1883–1885. Men faktum är att den unge 24-årige svenske kaptenen från Malmö, Nils Werngren, gjorde en världsomsegling med briggen Mary Ann redan 1839-1841.

I boken ”De första världsomseglingarna under svensk flagg”, skriven av Carl Axel Östberg som är en nutida släkting till Nils, kan man läsa om denna resa och även hans två därefter tätt följande resor. Jag har läst boken och även varit på ett föredrag i Malmö 2010 som Carl Axel höll om sin släkting. Om jag bara hade läst boken då hade jag nog trott att allt var påhittat, för så otroliga är Nils berättelser!

Nils föddes i Malmö 1815 och växte upp i ett hus som hans far, sjökaptainen Christian Werngren, ägde i hörnet av Västergatan och Gråbrödersgatan på gamla Väster. Redan som tolvåring gick han till sjöss som skeppspojke. För säkerhets skull med sin egen far som kapten.



De första
VÄRLDSOMSEGLINGARNA
under svensk flagg
KAPTEN NILS WERNGREN
berättar
Första utgåvan
av Carl Axel Östberg

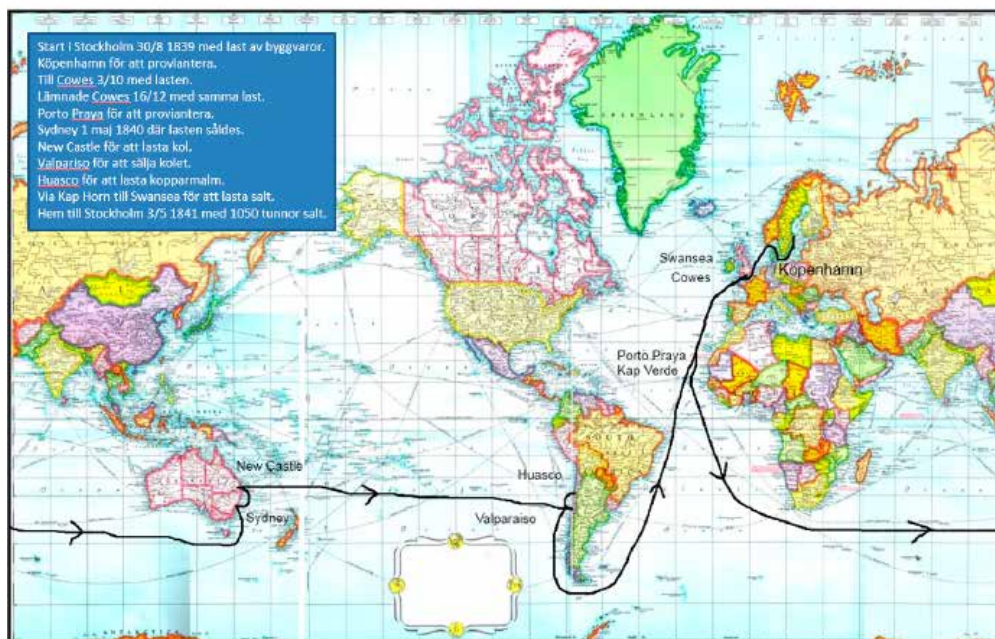
1:a världsomseglingen 1839-1841

Var med den lilla 22 meter långa brigantinen Mary Ann. Hon byggdes 1838 på Oscarsvarvet i Luleå för redaren Carl Fredrik Liljewalch. Inspirerad av en äventyrare, Nils Peter Ringman, som bl.a. berättade att man kunde göra förtjänster på att sälja byggnadsmaterial, dörrar, fönster m.m. i de nya kolonierna i Australien, beslöt Liljewalch lasta henne med dessa varor och ha Ringman som befälhavare och kompanjon. Då de nästan var klara att segla iväg, visade det sig att Ringman var en bedragare. Han hade bl.a. stulit en skeppslast av pärlor och pärlemor från drottning Pomare av Tahiti.

Liljewalch fick hastigt lov att hitta en ny kapten eftersom lasten redan var inköpt och behövde avyttras. Den nyutexaminerade sjökaptainen, blott 24-årige Nils Werngren, råkade lämpligt korsa hans väg, och mönstrade på som befälhavare. De seglade från Stockholm den 30 augusti 1839 med endast åtta mans besättning, varav tre var unga oerfarna pojkar.

De anlände de till Sidney den 1 maj 1840. Lotsen där blev förvånad att ett så litet fartyg kommit dit och landet Sverige hade han aldrig hört talas om. Lasten sålde de med god förtjänst på ett par timmar. De köpte de en last av kol, som de sedan seglade med till Valparaiso i Chile för att sälja, och från Huasco i Chile tog de ombord kopparmalm. Kring jul 1840 rundade de Kap Horn och kom så småningom till Swansea i England. efter 105 da-

Första världsomseglingen 1839-1841 34392 sjömil



gar till sjöss. Malmen avyttrades och de köpte 1050 tunnor salt. Den 3 maj 1841 anlöpte Mary Ann Stockholm med sin last av salttunnor, och hade därmed som första svenska fartyg fullbordat en jordenruntsegling.

2:a världsomseglingen 1841-1843

Vid andra resan 1841-1843 valde Nils brigantinen Bull. I denna lastade de återigen möbler, virke, dörrar, fönster, vagnar, hjul, diverse redskap m.m. Under denna resa besökte de först Australien och därefter flera öar i Söderhavet för att byta till sig sjögurkor och sandelträ av infödingarna som man sedan skulle sälja i Kina.

Det finns flera otroliga historier om mötena med infödingar som oftast var kannibaler och ibland höll det på att gå riktigt illa. Inför resan från Australien till Söderhavsöarna utökades därför besättningen till 22 man och fartyget bestyckades med kanoner och besättningen fick diverse handeldvapen. Dessa kom till användning flera gånger. Ett par besättningsmän miste också livet i strider med infödingar som inte var fredliga. Den 22 mars 1843 seglade de mot Europa. Efter 95 dagar till sjöss kom de till Hamburg och efter ytterligare två veckor där styrde de norrut mot Stockholm med last av socker, hudar och kaffe.

3:e världsomseglingen 1843-1846

Vid hemkomsten från andra resan visade det sig att inga pengar kommit hem till rederiet för försäljningen av lasten, så Nils fick ge sig iväg på en tredje resa med Bull för att undersöka vad som hänt och sälja ytterligare last. De startade från Stockholm 6 oktober 1843 för att gå till Australien. Efter Sydney blev det Tahiti som precis hade besatts och skulle koloniserats av Frankrike. Fransmännen hade kört ut Tahitis drottning Pomare med hela hennes hov från palatset. Eftersom Bull var det enda skeppet från ett neu-

tralt land i hamnen tvingades Nils ta ombord drottningen och hela hennes följe och husera dem under en tid. Av drottning Pomare fick då Nils, otroligt nog, höra att Ringman även varit på Tahiti och lurat drottningen på en skeppslast med pärlor. Efter en svår tyfon kom de till Hongkong. Med ny last därifrån seglade de mot Kamchatka i Ryssland. Här lyckades de under stor möda styra Bull mellan stora isblock, isbjörnar, valfiskar och sjölejon och lägga till utanför Kamchatka. Ryssarna kom ut till skeppet med hundslädar för att köpa av lasten.

På grund av isläget fick Bull ligga kvar i Petropavlovsk i knappt en månad innan de satte segel mot nordamerikanska kusten, där de seglade 90 mil i Columbiafloden. Vid Fort Vancouver köpte och bytte de till sig diverse pälsvaror av de vita och indianerna. Med pälslasten styrde de mot Kaliforniska och därefter till Oahu på Hawaii. I Maui fick de last av valolja och valben och styrde sedan runt Kap Horn mot amerikanska östkusten. Det blev 114 dagar till sjöss och på vägen dit passerade de ekvatorn två gånger.

Mer spännande från världsomseglingarna

På en ö i Söderhavet under andra resan, där de skulle de byta till sig sandelträ, berättar Nils att öns hövding kom dem till mötes med sina krigare i stora, däckade dubbelcanoter, dock icke i fientligt syfte eftersom han förde barn med sig. Presenter gavs och näsor sammantrycktes. En vit gosse av skotsk börd levde bland vildarna. Han var den ende överlevande från en brigg från Tahiti som blivit bränd och besättningen uppäten.

Rödhårig tillbads av infödingar

När de kom till en annan Söderhavets ö berättar Nils följande: Vildarna kom oss till mötes i stor mängd. Men de var mycket skygga och vågade icke komma ombord, fastän vi viftade med vita lakan till fredstecken, men då hände att en rödhårig gosse, som fanns ombord hos mig, visade sig med sitt röda hår över relingen, och genast blev en brådska bland vildarna. Utan rädsla sprang de över relingen, men icke för att välkomna mig, utan för att vidröra och lyfta den rödhåriga lille John. Ryktet gick att ett skepp med en rödhårig gosse var i närheten, och att detta vidunder måste beskådas av alla. Lille John var son av en färjeman Pettersson i Malmö och jag förde honom oskadd hem igen, fastän han var tvenne gånger stulen från mig. Han var icke ovillig att stanna bland dessa öbor, där han var tillbedd av alla och han begagnade sig av sådana friheter, som ingen av oss andra vågade. Han visiterade hövdingens familj efter måltiderna och fråntog dem vad de hade stulit från oss.

Speldosa räddade från kanibaler

På ön Wea kom två hövdingar ombord med sina familjer och krigare, alla nakna som de var födda men beväpnade intill tänderna. Jag måste jag ta fram något som kunde roa dem och ge respekt för oss vita ”papalängos”.

Jag tog fram och ställde på bordet en liten speldosa, som jag med litet fingrferdighet satte igång att spela. Den förundran och vördnad som denna musik åstadkom var förunderlig. Denna manöver gav mig i deras ögon en övermakt, som icke deras gudar ägde. Detta skyddade våra liv vid många tillfällen, då dessa kannibaler smäktade efter vitt kött. Jag förde alltid min speldosa med mig, då jag vandrade ensam och obeväpnad med dem i stora skogar.

Fick huvudet kluvet av krigsklubba

På en annan ö i Caledonien höll det på att gå riktigt illa. När de ankrat för att idka byteshandel kom genast beväpnade infödingar ombord. De ville inte byta saker utan bara ha och ville inte lämna fartyget utan fick tvingas av med våld. Under natten tändes flera eldar längs stranden och nästa dag kom de ombord igen för att stjäla. En hövding blev förnärmad över att bli avvisad och höjde sin krigsklubba för att slå till. En besättningsman parerade slaget med sitt svärd, men det bröts vid fästet och huvudet på matrosen klövs och han dog. Ytterligare två av besättningen dödades innan vi lyckats rensa däck.

Skrämdes av ålar

Vid ett annan ö, när infödingarna var ombord, skulle kocken tillreda insaltade ålar som de haft med sig ända från Sverige. Infödingarna började skrika när de såg detta och de flesta kastade sig huvudstupa i vattnet och simmade iland. Det visade sig att de betraktade ålen som en gud och blev förfärad hur kocken behandlade dessa.

Sjökaptenen Nils Werngren var enligt egen utsago den första som införde brasiltobak för cigarrfabrikation i Sverige. Kring 1873 grundade han i kompanjonskap med J. C. Nilsson firman Cigarr- och Tobaksfabriken Föreningen i Malmö.

Nils avled i Malmö år 1897. Då var han 82 år gammal, och hade seglat på jordens alla hav under cirka 50 år. Han ligger begravd i en inhägnad familjegrav på gamla kyrkogården intill Gustav Adolf torg i Malmö. Graven är lätt att hitta eftersom den ligger i slutet av den långa, breda gång som går genom kyrkogården från torget till Fersens bro.



Artikelförfattaren Stefan Leo vid Sjökapten Nils Werngrens grav på gamla kyrkogården intill Gustav Adolfs torg.

/Stefan Leo

Årsbok och nästa Nouvelles På G

Årsbok 2020-2021 och Nouvelles nr 2 för 2020 befinner sig denna vecka (sista veckan i juli) för tryckning. Vi hoppas att den ska kunna delas ut till våra medlemmar den närmaste tiden.



Kontakter

Har du frågor eller tips på sådant du tycker att vi ska ta med i Malmö PB:s kommande digitala nyhetsbrev kan du kontakta:

DStM Göran Jacobsson på e-post goran@gjacob.se

eller OIM Christer Brynielsson på e-post christerbrynielsson@me.com.